БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряг-Монголой ҮНЭН

№ 252 (6181)
ДЕКАБРИИН 17
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1950 он

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

Сэн 20 мүнгэн

Мүнөөдэр—нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр

Бултадаа һунгалтануудта хабаадая!

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой илалтын түлөө

Мүнөөдэр — нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэр—манай республикын ажалшад Эхэ оронойнгоо эрхим хүбүүд, басагадта голосуудаа үгэжэ, Ленин—Сталинай алдарта партида хизааргүй үнэн байдагаа дахин харуулхань.

Энэ һайндэртэ бэлэдхэл советскэ арадай политическэ ба ажалай тон ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрөө. Ленин—Сталинай партяар зоригжуулагдаһан манай Бурят-Монголой ажалшад, оронойнгоо бүхы ажалшадта адляар, һунгалтын үдэрые ажалай гайхамшаг илалтануудтайгаар угтаба. Республикымнай ажалшад нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсон, айхабтар ехэ амжалтануудые туйлаа. Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад валова ба товарна продукци бүтээн гаргаха энэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, ноябрь һарада сүм дүүргэһэн байна. Городской районой промышленна предприятинуудай коллективүүд энэ жэлэй 10 һарын түсэб үлүүлэн дүүргээд, түсэбһөө гадуур олон мянган түхэригэй продукци Эхэ орондоо үгөө. Закаменай аймагай Цакирай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь нэгэ жэлээр урид дүүргээ. Иимэ жэшээнүүд олон.

Большевигүүдэй партиин хүтэлбэреэр, агууехэ Сталинай ударидалгаар ябажа, советскэ арад бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудые туйлаа.

Ленин—Сталинай парти болбол арад зоной зохёон байгуулхы хүсыень бадаруулаа, арадай дундаһаа урган гараһан простой хүнүүдтэ гүрэнэй ажал-ябуулагша болохоо ургаха зам нээжэ үгөө. Республикын ажалшад эрхим хүбүүд, басагадаа нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадууд болгон дэбжүүлээд, тэдэндээ мүнөөдэр голосуудаа үгэхэнь.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадууд — коммунизмын илалтын түлөө шэн зоригто тэмсэлээрээ арадай этигэл найдабарида хүртэһэн, дүлэтэ советскэ патриодууд мүн. Эдэниие большевигүүдэй парти, нүхэр Сталин үргүүлан хүмүүжүүлээ. Арадай һунгамалнууд Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, һунгагшадай этигэл найдабарие бүрин дүүргэхэ байһаниинь лабтай.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө голосовалхадаа, һунгагшад болбол манай социалистическэ Эхэ ороной улам бэхижэхын, улам һалбаран мандахын түлөө голосовалха байна. Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосовалхадаа, һунгагшад болбол большевигүүдэй агууехэ партиин түлөө, түрэл Советскэ правительствын түлөө, агууехэ Сталинай түлөө голосовалха байна.

Большевигүүдэй парти ба Советскэ правительство ажалшадай энхэ тэниглэн, жаргалта хүхюун байдалай түлөө саг үгэлжэ, эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргажа байдаг. Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө голосовалхадаа, һунгагшад болбол манай арадай материальна хангагдамал байдалай улам һайжархын түлөө, советскэ хүнүүдэй бүри ехэ жаргалта, культурна байдалай түлөө голосовалха байна.

Манай советскэ арад эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ ябажа, эб найрамдалай хэрэгые эрид шууд хамгаална. Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосовалхадаа, һунгагшад хадаа сэсэн мэргэн сталинска гадаадын политикын түлөө, бата бэхи эб найрамдалай түлөө голосовалха байна.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудые нэгэн һаналаар һунгалга хадаа бодото арадай, советскэ демократиин, манай общественна морально-политическэ нэгэдэлэй, арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай илан мандаһые үшөө дахин харуулха байна.

Нүхэд һунгагшад! һунгалтануудта бултадаа хабаадажа, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудта голосоо үгэе!

Манай хүсэн түгэс социалистическэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ агууехэ Сталин мандаха болтогой!

Х. НАМСАРАЕВ

ҺУНГАГШЫН БАЯР

Тунгалаг сагаан жабар
Тунан ханхинаж байба,
Толотой хүхюун үдэрэй
Толон дороһоо бушхаба.
Үүрэй мүнгэн солбон
Үндэрэй оройгоор хөөрэбэ.
Алтан хурса шэртэһээр
Арбан тээшээ туяарба.
Тосхон һуурин колхозууд
Торгон тугаар намаалба,
Баяр жаргал угтажа,
Бардам омогоор далланад.
Гэр бүхэн сонхоороо
Гэрэл татан яларжа,
Уран һайхан угалзаар
Уряа лозунг дэлгэбэ.
Жаран үнгын аялга
Жабар дээгүүр долгилбо.
Жабхалан зориг түгэлдэр
Жаргалай дуунууд ханхинаба.
Арбан найман наһатан,
Ахай төөдэй бултаараа
Сэлмэг шарайнь сэнгүүхэн
Сэбэр гоёор хубсалба.
Сэсэн мэргэн багшаяа
Сэдьхэл соогоо хадагалжа,
Һунгуулиин таһагай байшан уруу
Һубарин шамдан алхалнад.
Үндэр наһа эдэлһэн,
Үнэр эсэгэ гэгдэһэн,
Үбгэн баабай түрүүлэн
Урна тээшэ урюулба.
Тэгшэ сэхэ һунгалтын
Тэбхэр шэнэхэн конверт
Урнын дээрэһээ табижа,
Юрөөл хэлэн уярна:
—Эсэгэ Совет оромни
Эгүүридэ мүнхэ мандаг лэ,
Ажалша малша арадни
Сталинай замаар жаргаг лэ.
Өөрэймни һунгаһан депутат
Үндэр наһыем абаг лэ,
Үнэн мэргэн илалтаар
Үнэтэй түрээ тэдхэг лэ!—
Согтой хоёр нюдэнһөө
Субад баяр дүһалуулжа,
Уужам дорюун шарайгаа
Уян зөөлэн болгоно.
Хажуудаа байһан нүхэдэйнгөө
Халуухан гарыень адхажа,
Хубитайб гэжэ маһалзан,
Хоёр хасарыень таалана.

Инаг Эхэ орондоо бэлэглэнэ

☆☆

Түмэрзамшадай амжалта

Зүүн-Сибириин түмэр замай Улан-Удын дүрбэдэхи отделениин (начальнигынь нүхэр Николаев, политотделэй начальник нүхэр Андреев) хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай Үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо шэнэ ехэ уялгануудые абаһан байгаа. Тиигээд предприяти, паровозно бригада, паровозно ба вагонно депо, околоток бүхэнэй хүдэлмэрилэгшэд уялгануудаа бодото дээрэнь дүүргэхын түлөө эсэхэ сусахые мэдэхэгүйгөөр хүдэлмэрилһэн ба хүдэлмэрилжэшье байна. Алдар солото стахановецуудай тоо үдэр бүри улам олошорно.

Республикын түмэрзамшад эдэбхи, оролдолго ехэтэйгээр хүдэлмэрилһэнэй ашаар һунгалтануудай хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа болзорһоонь урид — декабриин 10-да дүүргээ гэбэл: ашаа тээлгээ — 100,2 процент, шулуу нүүрһэ зөөхэ түсэбөө—108,1 проц., таряа зөөлгээ—110,9 проц., хара металл—112,2 проц., металлом — 117,3 проц., метизи—103,4 процент үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Отделениин коллектив эдэ амжалтаар һанаагаа амараагүй, жэлэй эсэс хүрэтэр үшөө 8000 вагонло ашаа тээхэ гэһэн нэмэлтэ уялга абаад, мүнөө бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Гурбан жэлэйнгээ түсэб дүүргээ

Адуу малайнгаа тоо толгойе олошоруулхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаһанай ашаар, Закаменай аймагай Цакирай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Б. Цоктоев, партийна организациинь секретарь Р. Дармаев) гэшүүд ажалай ехэхэн амжалта туйлажа, арадуудай ехэ һайндэр—нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые угтаба. Тус колхозой колхознигууд ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые декабриин 1-дэ адуу морёор 100,5 процент, эбэртэ бодо малаар—102,9 процент, хони ямаагаар—100,8 процент, гахайгаар—100 процент, шубуугаар—100 процент дүүргээ.

Тус колхозой малшад гурбан жэлэй түсэбые болзорһоонь нэгэ жэлээр уридшалан дүүргэжэ, эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулба. Энэ амжалтань һунгалтануудай үдэртэ тэдэнэй эрхим бэлэг болоно.

Г. Мункуев.

Жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые нэрэтэй гүрэтэйгөөр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон лесозаводой коллектив һүүлэй үедэ үйлэдбэриин шэнэ амжалта туйлажа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь 23 үдэрөөр урид дүүргэбэ. Декабриин 6-һаа хойшо тус завод 1951 оной түсэбөөр продукци гаргажа эхилээ.

Рамщигууд Решетов, Крюков, Сурин гэгшэдэй халаанууд, Глазунов, Ершов гэгшэдэй бригаданууд ажалай үндэр бүтээсэ туйладагаараа шалгарнад. Городской Соведэй депутадта кандидат Ольга Намсараевагай бригада халаан соогоо 1,5 дахинһаа үлүү нормо дүүргэнэ.

Лесозаводойхид һунгалтануудай үдэр хүрэтэр түсэбһөө гадуур хэдэн зуугаад кубометр хюрөөдэгдэһэн продукци гаргажа Эхэ орондоо үгөө.

* * *

Улан-Удын мебельнэ фабрикын эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэжэ, һунгалтануудай үдэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлбэ.

Декабриин 6-най байдалаар тус фабрика 400 мянга шахуу түхэригэй продукци жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилөө.

К. Иванов.

Эрхим бэлэг

Социалистическэ Бурят-Монголой загаһашад нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, энэ түүхэтэ үдэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаа. Ноябрь һарынгаа түсэбые холо үлүүлэн дүүргэһэн ба декабрь һарын түрүүшын хахад соо гүрэндөө 3051 центнер загаһа түсэбһөө гадуур тушааһан байна.

Яруунын, Галуута-Нуурай, Горячинска загаһанай заводуудай коллективүүдэй амжалтануудые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Горячинска загаһанай заводой нүхэр Шигинэй хүтэлбэрилдэг бригадын 15 гэшүүд түсэбһөө гадуур 120 центнер, эрхим шанартай омуль Эхэ орондоо бэлэг бариба. Яруунын заводой нүхэр Курбетьевэй бригада 144 центнер загаһа түсэбһөө үлүүлэн баряа. Энэ завод хамта дээрээ 2457 центнер загаһа гүрэндөө тушааһан байна.

Эдэ амжалтануудые тус заводуудай ба бригадануудай гэшүүд эршэтэ ажалаараа туйлаһан байха юм.

Алдарта эдэ загаһашад сталинска блогой кандидадуудта мүнөөдэр бултадаа, нэгэн хүн шэнгеэр голосуудаа үгэхэ байна.

П. Хантаев.

Жиримскэ механизаторнуудай хэрэгүүд

Тарбагатайн аймагай Жиримскэ МТС-эй (директорынь нүхэр Перевалов, партийна организациинь секретарь нүхэр Пестерев) механизаторнууд ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байгаа. Түнхэнэй механизаторнуудай уряае халуунаар дэмжэхэ зуураа, тракторнуудай ба хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгын жэлэй түсэбые 1951 оной январиин 10 болотор сүм дүүргэхэ гэжэ шиидэһэн юм.

Абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр, болзорһоонь урид дүүргэжэ, нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые ажалай амжалтаар угтахын тулада эндэхи механизаторнууд эсэшэгүйгөөр хүдэлмэрилһэн байна. Тус МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд заһабарилгын хүдэлмэрие зүбөөр эмхидхэжэ, бүхы хүсэеэ гарган хүдэлмэрилһэнэйнгөө ашаар, тракторнуудые ба хүдөө ажахын машинануудые заһабарилгын жэлэй түсэбые болзорһоонь нэгэ һараар уридшалан, декабриин 10-да, һайн шанартайгаар дүүргэбэ. Тэдэнэр мүнөө комбайнуудай заһабарилгые эхилбэ.

Тус МТС-эй зарим тракторна бригаданууд ба трактористнууд тусгаар һайнаар хүдэлмэрилһэн байна. Жэшээнь, Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг 5-дахи тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Дорофеев) тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудай заһабарие бүри Агууехэ Октябриин һайндэрэй урда тээ дүүргэһэн юм. Мүн нүхэд Добрынинай ба Трифоновэй тракторна бригаданууд заһабарилгаяа үни хада дүүргээ. Токарь Русин, слесарь Асташов гэгшэд ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлмэрилөө.

Заһабарилгын үедэ мүнгэ зөөри алмахын түлөө механизаторнууд эршэмтэйгээр тэмсээ. Нүхэр Дорофеевэй бригада хоёр трактор заһабарилха зуураа 2623 түхэригэй гүрэнэй мүнгэ алмалта хээ.

Г. Субботин.

Ажалай үндэр бүтээсэ

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаһан шэлэй заводой комсомольско-залуушуулай бригада декабриин 8-най үдэр ажалай үндэр бүтээсэ туйлаба. Нүхэр Н. Н. Кисенковой ба М. В. Малинай хүтэлбэрилдэг дүрбэдэхи халаанайхид 5389 квадратна метр шэл үйлэдбэрилжэ, үдэрэйнгөө нормые 127 процент гүйсэдхэбэ. Иимэ үндэр показатель заводой коллективэй дунда үзэгдөөгүй юм.

Мүн шэл отологшод Мишкина, Ахмадеева, Хмелёва гэгшэд энэ үдэр нормоёо 142—150 процент дүүргэһэн байна.

Ажалшадай аша туһада

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые шэнэ амжалтануудтайгаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, Заиграйн аймагай потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэд эд бараанай эрьесын жэлэй түсэбые Сталинска Конституциин үдэр— декабриин 5-да 101 процент дүүргээ.

Ажахын жэлэй эсэс хүрэтэр түсэбһөө гадуур нэгэ миллион 500 мянган түхэригэй худалдаа наймаа хэхэ уялга абанхай.

Правительствын шагналда хүртэбэ

Агрипина Георгиевна Муктепавел потребкооперациин системэдэ 14-дэхи жэлээ хүдэлмэрилнэ. Мүнөө Бурмонкоопсоюзай заготуправлениидэ ахалагша бухгалтераар хүдэлмэрилхэ зуураа, шэн габьяата ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Нүхэр Муктепавелай оролдосотой ажал правительствын зүгһөө үндэрөөр сэгнэгдээ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол 1950 оной ноябриин 4-нэй Указаар нүхэр А. Г. Муктепавелые «Шэн габьяата ажалай түлөө» медаляар шагнаба. Тэрэшэлэн тус Указаар Яруунын аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр П. Т. Зубарев «Шэн габьяата ажалай түлөө» медаляар шагнагдаба.

Эхэ оронойнгоо улам һалбархын түлөө,

Хүндэтэ эрхээ бэелүүлнэ

Мүнөөдэр — һунгалтануудай үдэр Советскэ арадай дэбжүүлһэн кандидадуудай түлөө өөрынгөө голосые үгэхөөр урнада ошожо ябаһан лэ хүнэй зүрхэн баяр баясхалангаар дүүрэнэ. Тэдэнэй тоодо бишье ехэхэн баяртайб. Советскэ үедэ, Сталинска Конституциин туг доро ажаһууха ба хүдэлмэрилхэ гэээшэ айхабтар ехэ зол жаргал мүн.

Би советскэ засагай ашаар ремесленнэ училищида һуража. социалистическэ промышленностиин мэргэжэлтэй хүдэлмэришэн болооб. Мүнөө судна заһабарилгын заводто котельщигээр хүдэлмэрилжэ байнаб.

Большевистскэ партиин, советскэ правительствын ба арадуудай агуу ехэ вождь нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр, манай хүсэн түгэс Эхэ ороной экономическа байдал һалбаран мандаа. Энээниие харахадаа, советскэ хүн бухэн угаа ехээр омогорходог, баярладаг байна.

Сталинска табанжэлнүүдэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, манай Селенгинскэ уһан замай пароходство тон ехээр хүгжөө. Советскэ үеын орёо оньһото машинануудаар ба түхеэрэлгэнүүдээр зэбсэгжэһэн судна заһабарилгын завод бии болгогдоо. Эндэ хэдэн зуугаад эрдэм мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд хүдэлмэрилнэ, Сэлэнгэ мүрэн дээгүүр тамардаг пароходуудые заһабарилна, шэнээр барина.

Урдань кузница соо заһабарилагдадаг суднанууд, мүнөө һаруул һайхан заводой залчууд соо заһабарилагдан гаргагдадаг болонхой. Хэрэгтэй болоһон хамаг бүхы детальнууд орёо оньһон станогууд дээрэ уран гараар бүтээгдэн гаргагдадаг болоо.

Селенгинскэ уһан замай пароходствын территори үндэһөөрөө хубилаа. Хооһон талмай байһан газарнуудта хэдэ-хэдэн дабхар шулуун ба модон гэрнүүд баригдаа. Тэрээн соо советскэ хүдэлмэришэд согтой элитайгаар, сэлгёон баяртайгаар, культурнаар ажаһууна. Тиимэһээ советскэ хүн бүхэн үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха бүхы арга боломжотой болонхой.

Мүнөөдэр коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлһэн сталинска блогой кандидадуудай түлөө өөрынгөө голосые үгэхэдөө, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалай улам ургахын түлөө, Советскэ Союзай сэсэн мэргэн гадаадын политикын мандахын түлөө, арадуудай хоорондохи бата бэхи эб найрамдалай түлөө голосовална гэээшэб.

Бүгэдэарадай энэ һайндэртэ би болбол Эхэ оронойнгоо аша туһада саашадаа үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхэб гэһэн уялга абаад, өөрынгөө нүхэдые уряалнаб.

Н. Кан, судна заһабарилгын заводой стахановец.

Нютагнай танигдашагүйгөөр хубилаа

Нютагай Соведүүдтэ һунгаһан һүүлшын һунгалтануудһаа хойшо миил гурбан жэл үнгэрөө. Энэ богонихон үе соо манай ороной ажабайдалда ямар ехэ хубилалта болоо гээшэб! Арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ агуу ехэ сталинска табанжэлэй түсэбые хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, манай героическа советскэ арад Ленин — Сталинай партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро социалистическэ Эхэ оронойнгоо саашанхи экономическа хүгжэлтын түлөө, коммунизмын мандахын түлөө тэмсэлдээ гайхамшагта амжалтануудые туйлаа.

Энэ амжалтанууд засагай нютагай органуудта һунгаха шэнэ һунгалтануудай үдэр бидэниие илангаяа ехээр баясуулна. Дабажа гараһан алларта замаа харахадаа, эдэ ажалай амжалтанууд имагтал советскэ засагай ба большевистскэ партиин ажалшан арадта үгэһэн ба манай ороной үндэһэн хуули— Сталинска Конституци соо бэшэгдэһэн үнэхөөрөө демократическа эрхэ сүлөөгэй ашаар туйлагдаа гэжэ советскэ хүнүүд баяртайгаар тэмдэглэнэ.

Үнгэрэгшэ гурбан жэлэй турша соо манай Бичурын аймагай шэнжа шарай танигдашагүйгөөр хубилаа. 1947 онойхитой сасуулбал, тарилгымнай талмай 7761 гектараар үргэдхэгдөө, ургасань нилээд дээшэлээ. Жэшээнь, аймаг дотор шэнэ культура болохо сахарна свёклын ургаса энэ ондо 59 центнерээр гa бүхэндэ дээшэлһэн байна. Газарта-ряалангай культура нилээд ургаа.

Үнгэрэгшэ гурбан жэлэй турша соо эбэртэ боло малай тоо 3457 толгойгоор, хони ямаад — 16312, гахай — 2470, шубуун—20000 толгойгоор, зүгы — 1500 бүлөөр олошорбо. Аймагай 21 колхозуудай 12-нь малажалай 5—5 фермэнүүдтэй, бэшэнинь 4—4 фермэнүүдтэй болонхой.

Советскэ правительствын болон нүхэр Сталинай өөрынь халуун оролдолгоор манай хүдөө ажахы шэнэ шэнэ техникээр зэбсэгжэнэ. Энэ гурбан жэлэй турша соо манай аймаг хэдэн арбаад тракторнууд, комбайнууд болон бусад олон машинануудые советскэ гүрэнһөө абаа.

Аймаг дотор колхозно үйлэдбэриин шэнэ кадрнуудай — үндэр ургасын мастернууд, дүршэлтэй малшад ба хүдөө ажахын механизаторнуудай тоо нилээд олошороо. Мүн зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэд ба агрономуудай зэргэ олошоронһон байна.

Мүнөөдэр арадай кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэхэеэ ерэхэдээ, социалистическэ газарта-ряалангай хүдэлмэрилэгшэд болбол колхозно полинуудайнгаа ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ, артельнэ адуу малайнгаа тоо толгойе олошоруулха ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шэнэ амжалта туйлахын түлөө, ажалшадта эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хүнгэн промышленностьда түүхэй эдүүдые үшөө элбэг ехээр үгэхын түлөө голосовалха байна.

Хүдөө ажахын улам ехэ хүгжэлтын түлөө, наука ба ажалай агуу ехэ хани барисаанай түлөө, коммунизмын илахын түлөө би голосовалнаб

Д. А. Минин, Бичурын аймагай хүдөө ажахыч таһагай главна агроном.

Сталинска Конституциин наран доро

Большевистскэ партиин, ленинско-сталинска национальна политикын ашa туһаар, Сталинска Конституциин наран доро, манай республикын зол жаргалта арадууд коммунистическэ хүгжэлтын замаар урагшаа найдамтай дабшажа ябана. Алларта Байкалай хойто талада ажаһуудаг эвенкийскэ арадай мүнөөнэй ажабайдал энээниие гэршэлнэ.

Агуу ехэ Октябрьска революциин урда тээ энэ нютаг хадаа хаанта Россиин эгээл гээгдэнги заха ба сүлэлгын газарнуудай нэгэн байһан юм. Тэндэхи загаһашад болон агнуушад өөрыгөө ба бүлэеэ тэжээхын тулада бүхэли наһаараа нюргаа нугалан, хүлһэеэ гоожуулжа, нютагай баяд ноёдой хара барлагуудынь болож, орохо гэргүй, эдихэ хоолгүй зобожо, тулижа ябадаг байгаа. Хомхой хобдог хонжоо наймаашад нэгэ кило дабһанай түлөө 10—15 хэрмэнэй арһа, банкаларин түлөө 1 булга, фунт шабын гү, али туулганай түлөө 1 үнэгэнэй арһа гэхэ мэтээр абадаг һэн. Агнууша-эвенкнүүдэй үлэн хооһоор ябажа олоһон олзонуудынь иигэжэ миинтээр шахуу ошодог байба.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ эвенкнүүдэй байдал танигдашагүй болотороо хубилаа. Эвенкийскэ арад манай Бурят-Монголой АССР-эй арадуудай хани барисаата бүлэ соо тэгшэ эрхэтэ гэшүүниинь болонхой. Мүнөө Северо-Байкальска аймагта хүсэтэ техникээр зэбсэглэгдэһэн хэдэн загаһа-консервнэ комбинадуул хүдэлмэрилнэ. Урдын загаһашад ба агнуушад мүнөө шанга шадалтай культурна, болбосон байдалтай колхозникууд болонхой. Шэнээр баригдаһан стандартна һаруул, гоё гэрнүүдтэй эвенкийскэ 4 поселогууд аймаг доторнь тогтоогдоо. Айл бүхэн радиотой болож, түрэл Москваһаа ба бусад городуудһаа шэнэ һонинуудые үлэр бүри шагнана.

Тэндэхи ажалшадай культурна ба духовно эрилтэнүүдэй угаа түргэнөөр ургахатай хамта, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай тоо улам олошорно. Аймагай культурын байшан, хүдөөгэй 2 библиотекэ, уншалгын 5 гэр, хүдөөгэй 7 ба колхозуудай 4 клубүүд ажалшадай культурна эрилтэнүүдые хангана. Эвенкнүүдэй ажабайдалда кино, хүгжэм, газетэ, журналнууд ба номууд бүхөөр нэбтэрэн ороо.

Революциин урда тээ бүхы Хойто Байкалда нэгэ эхин һургуули ба нэгэ больница бии байгаа. Мүнөө тэндэ дунда, 2 долоонжэлэй, 12 эхин ба 1 хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуулинууд хүдэлмэрилнэ Эвенкнүүдэй хүүгэд тусхай интернадуудта түлөөһэгүйгөөр байжа, һургуулинуудта һурана. Тиин тэдэнэр дунда эрдэмтэй болоод, Эхэ оронойнгоо томо томо городуудай дээдэ һургуулинуудта һурана.

Арад зоной элүүрые сахиха хэрэгтэ аймагай больница, тубсанатори, рентгенокабинет, хүдөөгэй 3 больница, 9 медпунктнууд, хүүгэдэй садууд ба олон яслинууд албахэнэ.

И. Волегжанин.

Ханлагатайн леспромхозой коллективүүд жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 65 мянган кубометр модо гуранлаа ябуулха гэһэн уялгаа амжалтатайгаар бэелүүлэн, үдэрбүринөө график үзүүлэе дүүргэнэ. Зураг дээрэ: модо ашаһан ашелон түс леспромхозой складта ерээд байна.

М. Минеевай фото.

Ч. САНЖИЕВ

НЭГЭН ДУУГААР

Вождь Сталинаа,
Большевик партияа тойрон,
Бидэнэр барандаа
Батаар жагсанхай байһанаа,
Бүхы дэлхэйдэ
Баһа дахин харуулая,
Хэн илгадгүй
Хүндэтэ эрхээ эдлэе!

Эршэтэ ажалаараа
Эб найрамдал хамгаалан,
Энхэ жаргалаа
Улам саашадань мандуулая!
Сталинска блогой
Шэнэ илалта туйлая—
Түрүү нүхэдөө
Түрэ засагтаа һунгая!

Багша Ленинэй
Бата хэрэгыень саашадань,
Үнэн зүбөөр
Үргэлжэлүүлэн ябаһан
Эсэгэ ехэ Сталинаа
Нэн түрүүндэ
Нэгэн дуугаар һунгая!

Түрэл засагтаа баяр хүргэнэб

Хаанта засагай үедэхи харанхы мунхаг байдалые, тэрэ сагта зобоһон тулиһанаа һананабди. Хүн зоной ажабайдал хэды шэнээн хэсүү хүндэ байгша һэм.

Тэрэ зоболонто харанхы байдалые гансал Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революци үгы хэжэ шадаа. Ленинско-сталинска национальна политикын ашаар манай ороной национальностьнуудай хүн бүхэн адли эрхэтэй болоо. Хүн бүхэнэй урда һураха, хүдэлмэрилхэ, амарха һунгаха ба һунгагдаха үргэн харгы нээгдэнхэй.

Энэ энхэ амгалан жаргалта байдалаараа советскэ бүхы хүнүүдтэеэ хамта омогорхоноб.

Манайда олон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдтэ тон ехэ анхарал хандуулагдана. Бишье арбан үхибүүдэй эхэб. Советскэ правительство намайе «Эхэ-герой» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөөгөө.

Үхибүүдни бултадаа эрдэмтэй болонхой. Галина басагамни гүрэнэй Ленинградска университет дүүргэжэ, дээдэ эрдэмтэй болоһон байна. Бэшэнинь колхоздо, заводто, фабрикада ба бусад газарнуудта хүдэлмэрилнэ.

Мүнөө нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудта голосоо үгэхэдөө, Сталинска Конституциар олгогдоһон гражданска хүндэтэ эрхээ эдлэн, ажабайдалайнгаа улам золтой жаргалтай болохын түлөө голосовалха байһанаа гүнзэгыгөөр мэдэрнэб. Эгээл тиимэһээ манай кандидадуудта голосоо тон ехэ баяртайгаар үгэхэб.

Манай орондо иимэ һайхан жаргалта байдалые тогтооһон Ленин—Сталинай партида үнэн зүрхэнэй баярые хүргэнэб. Эхэ оронойнгоо улам хүгжэхые, агуу ехэ вождь И. В. Сталинайнгаа үни удаан жэлдэ ажаһуухые хүсэнэм

Ц. Багаев, Улан-Удын ПВЗ-гэй 2-дохи участогта ажаһуудаг «Эхэ-герой».

Үнэн зүрхэнһөө

Би 80 наһа холо гараaб. Энэ үе соогоо хаанта засагай хатуу шэрүүн байдалые һайн харaa, үзөө һэм.

Тэрэ үедэ таряашад ямаршье эрхэ сүлөөгүй, адууһа мал шэнги байгаа. Эхэнэрнүүдэй байдал бүришье муу байдаг бэлэй. Тэдэнэр гүрэн түрын хэрэгтэ хабаадалсахаһаа байтагай, ямаршье эрхэ сүлөөгүй, худалдаанай зүйл шэнги байгаа. Би 9 наһанһаа эхилжэ баяшуулай барлаг болоо һэм. 17-той байхадаа хүсөөр хадамда үгтөө бэлэйб.

Иимэ хэрзэгы шанга хархис Николай хаанай засагые Октябрьска революци унагаажа, хүдэлмэришэн, таряашадай засаг тогтоогоо. Октябриин ашаар, би дүүрэн эрхэ, жаргалта байдал олоо һэм.

Би мүнөө хэды хүгшэрөөшье һаа, үшөөл удаан саг соо ажаһуухые хүсэнэб. Ушарынь, иимэ сүлөөтэ һайхан Эхэ орондоо жаргажа байхамни гансал зол байна.

Мүнөө нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр, энээнэй урдахи һунгалтануудта голосовалдагтаал адли эртэ болоод, һунгуулиин участогта ошожо, эрхим хүбүүд ба басагадаа гүрэнэй засагай органуудта һунгахам. Жаргалта ажабайдал хангаһан большевистскэ партиин ба тэрэниие толгойлогшо агуу ехэ Сталинай түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан ажабайдал хэтэ мүнхэдөө мандахын түлөө өөрынгөө голосые үгэхэм.

С. М. Карпова, гэрэй эзэн эхэнэр.

РСФСР-эй ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта зорюулжа уранзураашан Б. Березовскиин зураһан плакат, «Искусство» гэһэн гүрэнэй издательство хэблэн гаргаба.

(ТАСС-эй фотохроника).

Һунгуулиин бюллетень абахадаа...

«Газар дэлхэй дээрэ хүн байха гээшэ ямаршье юумэнһээ үлүү нангин тушаал мүн» гэжэ ородой агуу ехэ уранзохёолшо Алексей Максимович Горький бэшээ һэн. Ингэжэ бэшэхэдээ тэрэ хадаа дэлхэй дээрэ хүн түрэлгэнэй ажабайдалые һайжаруулхын түлөө, тэдэнэй гоё һайхан ерээдүйн түлөө өөрынгөө хүсэ шадал, ами наһаяа дууһан зорюулдаг ажалша хүн тухай хэлэһэн байгаа бшуу.

Ажалша хүн гэхэдээ, Түгнын үргэн сагаан талада урга барьяад, хони адуулжа ябаһан, ханхинама һайхан хоолойгоороо нуга талаяа зэдэлүүлэн байһан залуухан басаганай уринаар энеэбхилхые харанабди.

Ажалша хүн гэхэдээ, баглагар бүтүү тайгын бүдүүн нарһадые электрохюрөөгөөр таһара тайран эсхэжэ, агуу ехэ барилгануудай хана бодхоолсожо ябаһан шираг хүбүүнэй галтама нюдэнэйнь ялархые обсорнобди.

Ажалша хүн гэхэдээ, өөрынгөө арадай сэдьхэл бодолойнь гүн гүнзэгые хүдэлгэмэ уранһайхан шүлэг дуунуудые зохёожо байһан, поэдэй шэг шарайгаа гэрэлтүүлэн, зунай наранай элшэ туяа татуулан байһан шэнги харасыень һананабди.

Ажалша хүн гэхэдээ, Галуута-Нуурай шахтын гүнзэгы соо элбэг ехэ «хара алта» табсан табсангаарнь хэмхэрэ үрэмдэжэ ябаһан, үсэгэлдэр ФЗО-гэй һургуулиие дүүргээшэ шахтер хүбүүнэй хатуу булад балсангуудаа зангидахыень һайхашаан үзэнэбди.

Манай Эхэ орондо ажалша хүнһөө үлүү хүндэтэй алдар солотой, дура инаглалтай ямаршье юумэн үгы ха юм! Иимэл хадань бүхы дэлхэй дээрэ хэн өөрынгөө үнэн сэдьхэлээр, бодото хэрэгээрээ ажалша хүн зоной түлөө, тэрэнэй аюун нангин ерээдүйн түлөө тэмсэнэб, тэрэ хадаа манай ахадүүнэр, түрэл һадан гээшэ.

Эгээл иимэһээ дэлхэйдэ ажаһуудаг хүн зоной дииилэнхи хуби оолон хэдэн зуугаад миллион ажалша ахадүүнэрэй сэдьхэл зүрхэнүүдые нэгэдүүлэн гагцажа, тэдэнэй эршэ хүсыень зангидуулан, хүн түрэлтэнэй гайхамшаг һайхан үг зорилго тээшэ—коммунизм тээшэ үнэн сэхээр абаашажа ябаа марксизм-ленинизмын үзэл һургаал, нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэриин илагдашагүйнь этигэлтэй.

Манай орондо ажалша хүниие түүхэдэ үзэглөөгүй үндэр дээрэ үргэһэн, тэрэнэй амжалтаарнь үдэр бүри баясан, элүүр мэндэ ажаһуухыень түрэһэн эхэ мэтээр хүсэжэ, «гарыень гансагала, хүлыень дүрөөлэ» хүргэһэн инаг түрэл Эхэ оронооро, эсэгэ багша Сталинаараа омогорхохо ёһоороо омогорхонобди.

«Эхэ оронойнгоо түлөө, Сталинай түлөө!» гэһэн уряатайгаар Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ үбэлэй ханхинама хүйтэн жабартшье, зунай аайма халуун наранташье дайсанай аадар бороо шэнги һомон соогуур хатуу шэрүүн атакануудта ами бэеэ хайралангүйгөөр орожо, манай ороной эдэ ажалша хүнүүд фашизмые үй бута сохин дараа һэн.

«Эхэ оронойнгоо түлөө, Сталинай түлөө» гэһэн үгэтэйгөөр советскэ ажалша хүнүүд дайнай һүүлээрхи жэлнүүдтэ элһэн губи талануудые ой модо, таримал сэсэгээр надхуулан, элбэг дэлбэг ургажэлтэй гоё һайхан хизаар оронболгожо байна. Волга, Днепр мүрэн дээгүүр үзэгдөө дуулдаагүй ехэ хүсэтэй коммунизмын гидроэлектростанцинуудые шууд түргөөр бодхоожо эхилээ.

«Эхэ оронойнгоо түлөө, Сталинай түлөө» гэһэн һанал бодолтойгоор советскэ хүнүүд бүхы дэлхэйн ажалша хүнүүдтэн хамта бата бэхи эб найрамдалай түлөө, амгалан тайбан ажабайдалай түлөө тэмсэжэ, дай үдхэгшэдэй зэрлиг муухай ябуулгануудые эрид шууд буруушаана. Дэлхэйн шаара болоһон черчиллынүүд, трумэнууд ухэжэ байгаа капитализмын яра шархануудыень ямаршье «атомнс», «водородно» бомбонуудаар аргалжа шадахагүй. Харанхы һүниие нэбтэ гэрэлтүүлэн наранай туяагай хурсаар бадардагтал адляар, дэлхэйн хэдэн зуугаад миллион ажалша зонуудай бата нэгэдэл, баатар зориг, илагдашагүй хүсэн ямаршье дайсадые бута сохин диилэхэ шадалтай.

Манай Эхэ ороной ажалша хүнүүд өөһэдынгөө засаг түрые гартаа баридаг. Арад зондоо үнэн сэхэ нүхэдтэ—коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой түлөөлэгшэдтэ тон ехэ этигэл найдабари үзүүлжэ, Соведүүдтэ һунгана.

Мүнөөдэр манай бурят-монгол арадай ба Российска федерациин бэшэшье ахалүүнэр арадуудай түүхэтэ ехэ һайндэр мүн. Город ба тосхонуудаарнай сүлөөтэй, адли тэгшэ эрхын үндэһөөр нютагай Соведүүдтэ һунгалта эхилбэ.

Юрын ажалша хүн бүхэн һунгалтын бюллетеньнүүдые абаад, гансаараа нюуса голосованиин таһалга соо орожо, һайн дураараа засаг түрэдөө һунгахадаа ямар ехэ золтой, баяр баясхалантайгаар зүрхэниинь сохилнооб! Энэ үедэ барьяад байһан бюллетеньнүүдынь хабарай һайхан сэсэг мэтээр гэрэтэнь намилзан, Эхэ оронойнмнай ажалша хүн зондо зол жаргал, эрхэ сүлөө, эрдэм һургуули олгуулһан түрэл инаг большевистскэ партияа, агуу ехэ вождь Сталинаа тэдэнэр угаа ехэ дура инаглалтайгаар хүндэлнэл

Сталинска блогой кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэхэдөө бидэнэр бултадаа Эхэ оронойнгоо улам хүсэтэй, улам баян болохын түлөө, ажалша зоной ажабайдалай улам жаргалтай сэнгэлиг болохын түлөө голосовалнабди.

Ч. Намжилов

Эб найрамдалай түлөө голосовалнабди

☆ ☆

Арадуудай сталинска хани барисаанай туг доро

Бурят-Монголой ажалшад манай агууехэ ехэ Эхэ ороной арадуудтай хамта коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө мүнөөдэр голосуудаа үгэхэнь. Коммунизм байгуулалтын агууехэ хэрэгтэ, Ленин — Сталинай партиин хэрэгтэ үнэн сэхээр алба хэхээр бэлэн байһан түрүү хүнүүд манай республикын нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдээ. Тэдэнэй түлөө бидэнэр голосуудаа үгэхэдөө, советскэ арадай зол жаргалай ба ажана тэнюулэн байдалай түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө, арадуудай сталинска хани барисаанай түлөө голосовалха байнабди.

Манай ороной арадуудай эбдэршэгүй хани барисаае зохёон байгуулагша агууехэ Сталин тээшэ бүхы һунгагшад хаража байна. Октябрьска социалистическэ революци хадаа хаанта империин дарлагдаһан арадуудта эрхэ сүлөө олгоо. Ленинско-сталинска национальна политикые бэелүүлгэ хадаа гээгдэнги арадуудые һалбаран мандалгын замда оруулаа.

Социализм байгуулгын үедэ манай бурят-монгол орон агууехэ ород арадай аха дүүгэй туһаламжаар өөрынгөө ажахын, политикэ ба культурна гээгдэлые усадхаа.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ манай республикада 300 үлүүтэй промышленна предприятинууд баригдаа. Тэдэнэй дунда бүхэсоюзна ашанартай индустриальна гигантнууд бии. Республикын хүдөө ажахы танигдашагүйгөөр хубилаа. Колхозууд ба совхозуудые эмхидхэлгын үндэһэ һуури дээрэ республикын хүдөө ажахые механизаци бэелүүлэгдээ. Ашаг шэмэтэй үүлтэртэ малнууд олоор үсдэрилэгдэнэ.

Республика дотор культурна революци бэелүүлэгдээ. Олон тоото һургуулинууд ба культурно-гэрэлэй элдэб эмхи зургаанууд байгуулагдаа. Хүн зоной дунда бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхагдаа.

Уранзохёолшодой, уранзураашадай, научна хүдэлмэрилэгшэдэй, артистнуудай, багшанарай, врачуудай, инженернүүдэй ба бусад мэргэжэлтэдэй национальна интеллигенциин кадрнууд байгуулагдаа. Советскэ засагай, ородой эрдэмтэдэй, мэргэжэлтэдэй халуун оролдолгын ачаар эрдэмдэ һураһан Бурят-Монголой интеллигенци Эхэ орондоо хизааргүйгөөр инаглан дуралдажа, өөһэдынгөө багшанарта халуун баясхалан хүргэнэ. Депутадуудта кандидадуудай дунда Эхэ орондоо алба хэхээр бэлэн байһан национальна интеллигенциин түлөөлэгшэд олон бии.

Большевистскэ парти, советскэ правительство ба агууехэ Сталинай өөрынь анхарал оролдолгын ашаар анханда балар харанхы байһан бурят-монгол арад манай ороной түрүү социалистическэ нацануудай зэргэдэ орон жагсаа.

Бурят-Монгол арадай формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура һалбаран бадараа. Бурят-монголнуудай национальна культурын социалистическэ удхашанар советскэ патриотизмын ба арадуудай хани барисаанай идеянүүдтэ коммунизмын идеянүүдтэ харагдана.

1940 ондо Москвада үнгэргэгдэһэн Бурят-Монголой искусствын декада ба Бурят-Монголой литературын һаяар үнгэргэгдэхөө байһан Вечер хадаа бурят-монголнуудай культурын амжалтануудай эли тодо гэршэ мүн. Бурят-Монголой уранзохёолшодой зохёолнууд ссо интернационализмын, социалистическэ Эхэ орондоо инаг дуратай ба үнэн сэхэ байлгын үзэл пропагандировалагдана.

Манай республикын амжалтанууд хадаа нацануудай бодото дээрээ тэгшэ эрхэтэй байлгые тогтоохо тухай агууехэ Сталинай һургаалые ажабайдал дээрэ бэелүүлһэнэй үрэ дүн мүн болоно. Советскэ Союзай арадуудай харилсан туһалалсалга ба нэн түрүүн агууехэ ород арадай туһаламжа хадаа гээгдэнги арадуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ гараха ябадалдань туһалаа.

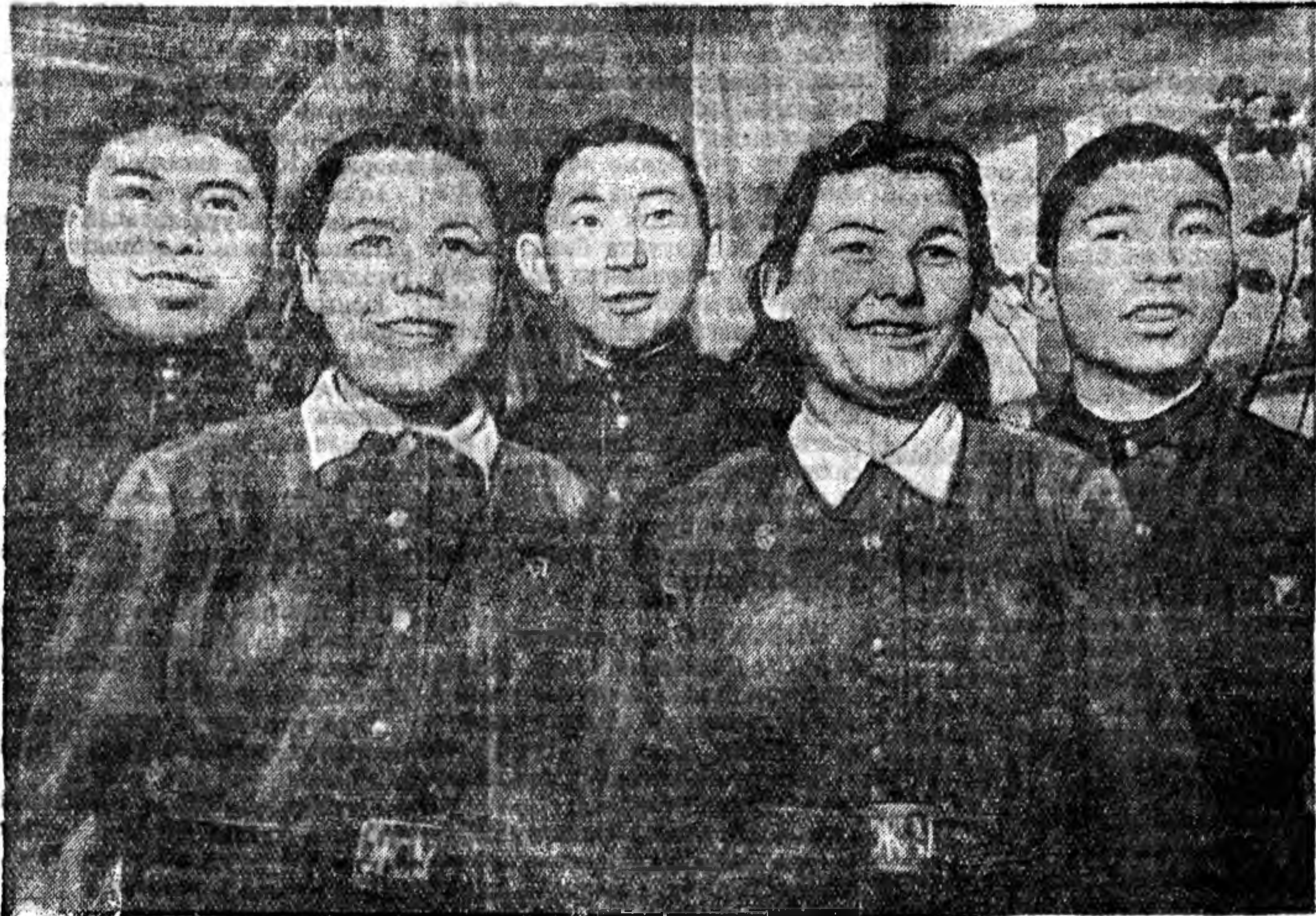
Советскэ арадай бүхэдэлхэйн түүхэтэ илалтануудые агууехэ Сталинска Конституци хуулишалан бэхижүүлээ.

Сталинска Конституциин наран доро манай ороной арадуудай хани барисаан улам бэхижэжэ ба һалбаран бадаржа байна. СССР-тэ национальна асуудалые гайхамшагтай зүбөөр шиидхэлгэ, арадуудай хоорондын ахадүүгэй бодото хани барисаа тогтоолго айхабтар ехэ уласхоорондын удхашанартай. Советскэ ороной арадуудай хани барисаан хадаа капиталистическэ дэлхэйн дарлагданги арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлдэ тэдэнэй тугынь болоно.

«СССР-эй арадуудай хоорондохи хани барисаан хадаа ехэ ба шухала туйлалта мүн. Юуб гэхэдэ, энэ хани барисаанай байһан сагта манай ороной арадууд сүлөөтэй ба илагдашагүй байха. Энэ хани барисаанай һалбаран мандажа байһан сагта хэншье, доторойшье, гадаадыншье дайсад бидэндэ аюултай бэшэ», — гэжэ агууехэ Сталинай зааһан заабарие советскэ хүнүүд һанажа ябадаг.

Б. Цыбиков, түүхын наукануудай кандидат.

☆ ☆ ☆

Эдэнэр бүгэдөө һаяхан 18 наһа хүрэбэ. Мүнөө тэдэнэр манай республикын бүхы һунгагшадтай хамта коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө өөһэдынгөө голосуудые ехэ баяртайгаар үгэхэ байна. Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр — бүгэдэарадай һайндэрые түмэр замай 1-дэхи училищиин һурагшад — залуу һунгагшад хадаа эрхим һуралсалаар угтаба. Зураг дээрэ (зүүн гарһаа): Н. Санжиев, К. Карпукова, Д. Дондуков, Л. Мыльникова, В. Хабалов.

М. Минеевэй фото.

☆ ☆

ЗАЛУУ ҺУНГАГШЫН ҮГЭ

Мүнөөдэр бүгэдэарадай агууехэ һайндэр. Намда энэ үдэр бүхы наһан соом мартагдашагүй байха. Юуб гэхэдэ, би хуулиин наһа хүрэжэ, Сталинска алтан Конституциин үгэһэн Советскэ Союзай гражданинай агууехэ эрхэеэ эдлэбэб. Хуулиин наһа хүрэжэ, дүүрэн эрхэтэй боложо, энэ бүгэдэарадай һайндэртэ — арадай засагай нютагай органиие һунгалгада бүхы советскэ арадтаяа хамта хабаадалсажа байһандаа угаа ехээр омогорхонob.

Агууехэ ба хүсэтэ советскэ арад герой-арад, илагша арад, коммунизм байгуулжа байһан арад, энэ һайндэрые толотомо амжалтануудаар угтажа байна. Һунгалтануудай үдэртэ би өөрөөшье ажалай бэлэгтэй ерээб. Мүнөө Улан-Удын паровозно деподо слесареэр хүдэлмэрилхэдөө, үдэр бүри 2—2,5 нормо дүүргэнэб. Тиигэжэ сталинска табанжэлэй стахановецуудай тоодо оролсоһондоо баяртайб.

Тиихэдэ, манай Улан-Удын дүрбэдэхи отделениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ашаа шэрэхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, энэ оной декабриин 10-да сүм дүүргэжэ, бүгэдэарадай һайндэрые баяр баясхалантайгаар тэмдэглэжэ байна. Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоогүй нэгэшье хүн манайда байхагүй.

Мүнөөдэр би коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө голосовалхадаа большевистскэ партиин түлөө, түрэл советскэ правительствынгаа түлөө, советскэ хүнүүдые нэгэ илалтаһаа нүгөө илалтада сэсэн мэргэнээр хүтэлбэрилэгшэ, бүгэдэарадай кандидат нүхэр И. В. Сталинай түлөө голосоо үгэнэб.

Энэ агууехэ бүгэдэарадай һайндэртэ өөрынгөө голосые коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосовалхадаа, Эхэ оронойнгоо коммунизмын замаар урагшаа түргэнөөр дабшахын түлөө голосоо үгэнэб.

Н. Я. Родин, паровозно депогой слесарь-стахановец.

МАНАЙ АГУУЕХЭ ХЭРЭГЭЙ ТҮЛӨӨ

Манай орон дотор нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэр хадаа советскэ хүнүүдэй зол жаргалта, баяр баясхаланта байдалые эли тодоор гэршэлһэн бүгэдэарадай һайндэр мүн.

Би — залуу һунгагшаб. Коммунистическэ хүгжэлтын замаар минии ороной найдамтайгаар дабшахын ба бүри һайханаар сэсэглэн хүгжэхын түлөө, арадайнгаа зол жаргалай түлөө голосоо үгэхэ хүндэтэ эрхэ намда олгогдоһондонь омогорхоноб.

Агууехэ Октябрьска революциин ашаар, эрхэ сүлөөгөө олоһон бурят-монгол арад формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культуратай болонхой. Республика доторнай хэдэн дээдэ һургуулинууд ба научна эмхи зургаанууд хүдэлмэрилнэ. Культурын научно-шэнжэлэлгын институтда ажаллажа байхадаа, бүхы арга шадабаряа, хүсэ шадалаа научна хүдэлмэридэ зорюулнаб. Манай советскэ, түрүү наукын улам саашаа хурдан түргөөр урган хүгжэхын тулада Ленин—Сталинай партиин үнэн сэхэ хүбүүд басагадай түлөө голосоо үгэнэб.

Манай орон дотор коммунизмын асари ехэ барилганууд бодхоогдожо, арад зоной ажана тэнюулэн байдал үдэр ерэхэ бүри танигдашагүйгөөр хубилжа байна. Тиихэдэ далайн саанахи агрессорнууд шэнэ дайн сэрэгые үүдхэжэ, коммунизм тээшэ дабшаха хэрэгтэмнай һаад хэхые хүсэнэ. Зүгөөр, советскэ арадай ба бүмбэрсэг дэлхэйн прогрессивнэ бүхы хүн түрэлтэн эб найрамдалые хамгаалха тон ехэ хүсэтэй гэжэ тэдэнэр мэдэг лэ.

Эб найрамдал дайе хэзээдэшье илаха. Манай республикын ажалшад коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй сталинска блогой кандидадуудай түлөө голосовалхадаа, эб найрамдалай түлөө голосоо үгэнэ гээшэ. Энээнэй түлөө бишье голосоо үгэнэб.

С. Чагдуров, НИИК-ын научна хүдэлмэрилэгшэ.

☆

Сталинай түлөө, эб найрамдалай түлөө

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда германска фашистска армиие үй бута сохижо илаһан Советскэ Армиин сэрэгшэд бүхы советскэ арадтаяа хамта мүнөөдэр ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта баяр баясхалантайгаар хабаадажа байна. Энэ агууехэ эрхые советскэ сэрэгшэдтэ Сталинска Конституци олгоо.

Ленин — Сталинай партида, советскэ правительствода, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй вождь ба багша нүхэр Сталинда, Советскэ Эхэ орондоо инаг дуратай ба үнэн сэхэ байхаар хүмүүжүүлэгдэһэн Советскэ Арми болбол дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай ба демократиин нүшэг тулгуури болоһон социалистическэ Эхэ ороноо хёрхо һэрэмжэтэйгээр сахин хамгаална.

Энэ үедэ американска шуһата империалистнууд дэлхэйн шэнэ дайе тухиран эрхэ сүлөөдэ дуратай корейскэ арадта эсэргүү дайн хэжэ, Кореяын газарые шуһаар будажа байна, Азиин арадуудые американска империалистнуудай богоолшод болгохые һэдэнэ.

Англо-американска империалистнуудай бузар түсэбүүдынь буруу һүрэн һалахань лабтай. Советскэ Союзай толгойлжо байгаа эб найрамдалай, социализмын ба демократиин түгэс хүсэтэ лагерь улам бүри бэхижэнэ.

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудай түлөө голосовалхадаа, манай Эхэ ороной хүсэ шадалай улам бэхижэхын түлөө, эб найрамдалай агууехэ туг баригша, манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ, советскэ арадай агууехэ вождь нүхэр Сталинай түлөө голосоо үгэнэб.

Д. Данзанов.

Дайн манда хэрэггүй

Мүнөөдэр советскэ хүнүүдэй һайндэр. Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй Сталинска блогой түлөө советскэ арад голосовалхадаа, дайнда эсэргүү, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө голосовална. Манай арадта дайн хэрэггүй. Дайн гээшэ һандарал, угырэл, үхэл асардаг.

Би Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадааб. Белорусска республикада, Смоленскэ, Калининскэ областьнуудта фашистнуудаар һандаргагдаһан, галдуулагдаһан городууд ба тосхонуудые хараaб, алууршад-гитлеровецүүдэй зобооһон, алаһан хүүгэдэй, эхэнэрнүүдэй, үбгэд хүгшэдэй үхээрые харааб, фашистнуудта эсэргүү дайнда би инвалид болооб. Би дайнда эсэргүүб.

Америкын ба Англиин империалистнууд хадаа дэлхэйн арад зоние дайнай түймэртэ дахин оруулхаяа һэдэнэ.

Тэдэнэй галзуу түсэб бутаран һалахал. Эб найрамдалай фронт илагдашагүй. юуб гэхэдэ тэрэнэй түрүү зэргэдэ советскэ арад ябана, тэрэниие нүхэр Сталин толгойлно.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай нэгэн А. И. Заусаевагай, Ц. Е. Бадмаевай түлөө голосоо үгэхэдөө эб найрамдалай түлөө, дайнда эсэргүүсэн голосовалнаб.

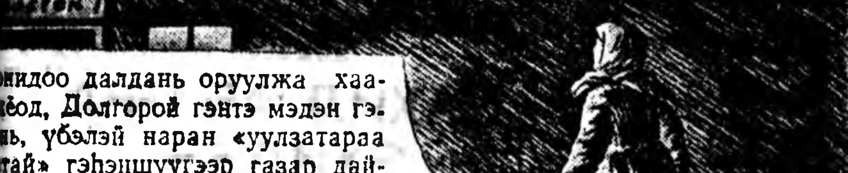
И. С. Комиссаров. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай инвалид.

Мандаг лэ манай Эхэ орон

Би дунда һургуули дүүргэөд, Советскэ Армида алба хэжэ, өөрынгөө нангин уялгые дүүргэһээр, Бурят-Монголой багшанарай институтда һуража байнаб. Иимэ эрхэ сүлөө манай социализмын ороноһоо бэшэ ондоо тээ, хаана байха гээшэб! Хоёр жэл соо һураад, багша боложо гарахадаа, манай залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы эрдэм мэргэжэлээ зорюулхаб.

Энэ хүсэл зоригоо бэелүүлхын түлөө би мүнөөдэр һунгуулиин урнада ошожо, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө өөрынгөө голосые үгэхэб. Тиихэдээ бидэнэр залуушуулда жаргалтай хүхюун ажабайдал олголсохобди, эрдэм бэлигтэ һуралсуулхабди.

Г. Дамдинов, — Бурят-Монголой багшанарай институтай 1-дэхи курсын студент.

…хонидоо далдань оруулжа хаагаад, Долгорой гэнтэ мэдэн гэхэнь, үбэлэй наран «уулзатараа баяртай» гэһэншүүгээр газар дайдые үлүүсэ хурсаар гэрэлтүүлээд, тэнгэриин саагуур талиижа ябаба. Үдэшэ орой болошоһыень Долгор мэдээшьегүй, юуб гэхэдэ, хонидоо хуулгаад үүлтэрынь, зариманайнь хөөрэе зулгаажа суглуултарнь, дал соонь хуурай болотор хамажа арилгаалтарынь нилээд удаан саг үнгэрөө байгаа ёһотой.

— Зай энэ үдэрэймни ажал нигэд лэ дүүрэбэ,— гэжэ гансаараа хэлээд Долгор гэр тээшээ ошобо. Тиигэжэ ябаха зуураа һанана: «Мүнөөдэр һунгалтануудай үдэр лэ. Байза, хамагай түрүүн голосовалха юм байна. Мүнөө би колхоз соогоо түрүүшынхеэ һунгахань ха юм» гэжэ бодоно. Үүдээ гарахатайнь хамта урдаһаань Долгорой сасуутан Рэгжэд угтажа:

— Долгор, центр руугаа ябахамнигүү? Али моритойнууд хадаа ябаад гээд ошохо гүбди? Тэнгэри шуурхэ янзатай байна. Баһа үглөөгүүр эртэ—хамагһаа түрүүн голосовалаа һаамнай һайн һэн ха,— гэнэ.

— Бүхэли үдэртөө хони хурьгадаа ямбала ямбалһаар эсэшооб… …оо үгэлгэн үдэршье болоһон …о боложол байха ха юм. Юундэ шаараха биб. — гэжэ Долгор өөрынгөө һаналые огто нюун хэлэнэ. Рэгжэд юушье дуугарангүй, ехэтэ дураа гутаһан янзатайгаар газаашаа гаража ябашана.

Долгор бүлеэн байһан сайһаа хоёр нэгэ стакан уугаад, улаан арһан чемодан сооһоо хилгааһан буд платье гаргажа үмдэнэ. Сагаан торгон кашимир шаляар толгой уруугаа боогоод, шэб шэнэхэн дэгэлээ үмдэжэ, буланда байһан гэрэлэйнгээ урда хэды хэды эрьелдээд, бушуухан газаашаа гарана.

Газаа шэб харанхы—һарашьегүй, мүшэдшьегүй. Баглагар баглагар үүлэнүүд бэе бэеэ эрьюулэн газар дээгүүр гүйлдэһэн шэнгеэр Долгорто үзэгдэбэ. «Социализм» колхозой центр хүрэтэр арбаад гаран километршье һаань, шуурганай болоходоо торохогүйшье һаань, Долгор ябагаар ябаха гэжэ шиидэнэ. Мориниинь энэ үдэртөө ойһоо түлеэ шэрэһэндээ эсэнтэһэн байгаа. Тиигээд «мориноймни үгы байхые хүн харажархёо һаа хаана ошоһыемни мэдээд, түрүүшын бюллетень буляалдахые оролдохо» гэжэ һанаад нэгэ богонихон һабаа газарһаа саб шүүрэн абаад, ябажархина.

Хото хоройһоо сааша Долгорой гарахатайнь хамта һалхин хүсэеэ нэмээжэ эхилнэ. Һаяхан ороһон хирмаг сэһан газар дээгүүр хөөрсэгнэнэ. Долгор захаяа бодхёогоод, яһала хатуу болоһон зүргэ харгы дахана. Центр ошоһон шаргын ехэ харгын байбашье һаань Долгор сэхыень хаража, энэ зүргэдэ ороо. «Рэгжэдтэйшье, бэшэнтэйшье сугтаа ерээ һаа ерэхэ һэм. Теэд түрүүн голосовалха гээшэ намда илангаяа ехэ удхатай байна. Минии сэдьхэлдэ инаг хүн—колхоз соогоо хүндэтэй агроном хүбүүн депутадта кандидат ха юм. Бэшэмнишье, центрээрхимнайшье эртүүр голосовалхаяа баһал оролдохо байха. Магад Рэгжэдни намтаяа хамта шахуу участогта ерэжэ болохо. Теэд яахаб, тиигэбэ яабашье һаань участогай гэр соо хамагһаа түрүүн харагдаһан хүн болуужам» гэхэ мэтээр Долгор бодолготоно. Хүлгэһэн саһанай тооһон газарһаа улам дээшээ дэгдэнэ. Һалхинай хүсэн бүри шангадана. Холын хада уулын суурятайгаар хүнхинэхэнь элеэр соностоно.

— Зай энэ инхэдээ шуурган болохоёо һанаа,—гэжэ Долгор гансаараа дуугараад, өөрын эрхэгүй ябадалаа түргэдхэнэ. Шаль дороһоо бултайһан елэн хара аад, тахим шарбама гэхээр гэзэгэнүүдынь һалхинда сохюулан, амиды юумэнүүд шэнгеэр гүрбэн шэрбэн ябана. Долгорой нюдэнэй уйтабтар зубхинууд сэнтэнэ, ербэгэр ута хара һорьмоһонуудынь мүльһэтэнэ.

Һүниин харанхы дээрэ шуурганай харанхы нэмэнэ. Урагшаа ябахань улам улам бэрхэтэй болоно. Тиигэбэшье һаань шуран шамбайгаараа, үсэд нэтэрүүгээрээ колхоз соогоо үнинэй суурхаһан Долгор гэшхэдэлээ һуларуулхагүй гэжэ оролдоно. «Харгыгаа хахадлаа хаб» гэжэ Долгор һанаад, хоёр-гурба алхахатаяа хамта тунга сапа руу үбдэгсөө шахуу орошоно. Зүргэеэ алдаһанаа мэдээд, тэхэрихэ гэхэдэнь тугаар һаяынь мүрнүүд саһаар жэгдэ болотороо хушагдашанхай хэбэртэй.

Долгор һөөргөө эрьелдээд хэдэн алха хэнэ. Үнөөхил тунга саһан улам гүнзэгырхэдэл гэнэ. Ябаһан шэг тээшээ һанаатай хэды алхана —баһал саһан. «Иигэжэ эрьелдэ эрьелдэһээр тархяа эрьежэ, төөрижэ болохоб» гэжэ һанаад, центр ошохо зүгөө нилээд удаан тухайлжа байһанайнгаа һүүлээр, ябажархина. Энэ үедэнь шуурган бүри хүсэтэй болоно. Долгорой нюдэнэй урдуур хаб хара бүд татажархёод, жэжэхэн хайр эльһээр хэн нэгэнэй шэдэжэ байһан шэнги болоно. Гэнтэ тэрэ хара бүд нэгэ юумээр сооро хадхуулһан шэнги боложо, Долгорой урда бишыхан сагаан мүшэн гэхээр юумэн харагдана.

Долгор гайхан зогсоно. Мүльһэтэһэн һорьмоһоо бээрэнги гараагаа удаан аршана. Сагаан мүшэниинь харагдаһан лэ зандаа байна. Бүри аниб аниб гэхэдэл гэнэ. «Юуншье һаань, энээн тээшэ ябаха байна. Гэнтэ төөришөө һаа бэрхэл байна» гэжэ бодоод, Долгор тунга саһан соогуур дахин урагшаа зүдхэнэ.

Тухайлхада зуугаад метр ябаад, Долгор гэнтэ нэгэ столб мүргэжэрхинэ. Столб тэбэршэһэн хойноо шагнан гэхэдэнь проводанууд хангиналдан, шуурганай абяанда абяа нэмэлсэнэ. Үнөөхи мүшөөэ харахадань мүшэн бэшэ, харин ямар нэгэн ондоо гэрэл хэбэртэй болоно. Долгор баярлан тэрээн тээшэ гүйдэлөөрөө ошоно. Дүтэлхэдэнь хэдэн олон электролампочканууд агууехэ Сталинай портредые хүреэлэн үлхэгдэнхэй носожо байба. Бүри ажаглан харахадань, энэ портрет колхозой клубай үүдэнэй дээдэ тээ байһан хэбэртэй болобо. «Мүнөөдэр колхозоймнай электростанци хүдэлмэрилжэ эхилхэ һэмнай. Түрүүшын үдэр клуб, һургуули, правлениин гэртэ гэрэл оруулагдаха гэлсээ һэн» гэжэ Долгор гэнтэ һанана.

Иосиф Виссарионович энеэбхилэн, урихан зөөлэн шарайгаараа Долгорые угтана. Агууехэ эсэгэтээ Долгор нюураараа уулзаһан шэнгеэр, урдаһаань сэхэ гэтэшөөд, амяа абангүй шахуу зогсоно. «Хүрөөш даа, басагамни. Шамайе нимэл зоримгой байха гэжэ һанаа һэм. Байгаали бидэниие айлгахашьегүй, булихашьегүй» гэжэ магтан байһан шэнгеэр агууехэ Сталин Долгорой сэхэ урдаһаань харана. «Хүндэтэ эсэгэмни, Танай арюун һайхан дүрэ түхэл намайе бэе тээшээ татан, балай энэ һүни, бүтүү энэ шуурган соо харгы замыемни олгуулаа» гэжэ Долгор аман соогоо дуугарна.

Энэ үедэнь нэгэ хүн дэгэлэйнгээ саһа гүбиһөөр ерэнэ. Долгорой эрьен харахадань Рэгжэд байжа байба.

—Ши хэдылээ ерэбэш? — гэжэ Долгор асууна.

—Ши хэдылээ ерэбэш?— Урдаһаань асууна Рэгжэд.

Тиигээд, эдэ хоёр үетэн бэшэ үгэ андалдангүйгөөр тэбэрэлдэн озолдонод. Юуб гэхэдэ, Долгорой ямар харгыгаар, яажа ерэһые Рэгжэд таагаа. Өөрөө Рэгжэд хазаар морёор шаргын ехэ харгыгаар ерэһэн байгаа.

Д. Гунзынов.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН“
1950 оной декабриин 17. 3.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-дахи сесси

Политическэ комитедэй заседани

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 13. (ТАСС). 13 оронуудай (Инди, Бирма, Ливан, Сири гэхэ мэтын) резолюциин проектые зүбшэн хэлсэлгэ Политическэ комитедэй мүнөө үглөөнэй заседани дээрэ үргэлжэлөө, тэрэ проект соонь, «Кореядэхи дайнай ябуулгануудые зогсоохо тухай хэлсээн туйлагдажа болохо үндэһэ һуури тогтоохын ба шадаал һаа богони болзорто зохихо һайшаан дурадхалнуудые Генеральна Ассамблейдэ табихын тула», Ассамблейн түрүүлэгшые оруулалсаад 3 нюурнуудһаа бүридэһэн группа байгуулхые Ассамблейн түрүүлэгшые гуйха гэжэ Ассамблейдэ дурадхагдана.

Чилиин түлөөлэгшэ Санта Крус резолюциин энэ проектые дэмжэжэ, үгэ хэлээ.

Тэрэнэй һүүлээр СССР-эй түлөөлэгшэ Я. А. Малик үгэ хэлэбэ. Советскэ Союзай делегаци резолюциин энэ проектые зохёохо процессто, мүн тэрэнийе зүбшэн хэлсэхэ үедэ гараһан гурбан факторые хараада абажа, резолюциин тус проектые тон анхаралтайгаар шудалаа гэжэ Малик мэдүүлбэ. Нэгэдэхи фактор — корейскэ арадай ба тэрэнэй ханинар — хитадай патриодуудай шэн зоригто героическа тэмсэлэй ашаар, Кореядэхи американскэ интервенционистска сэрэгүүдтэй тохёолдоһон байдал. Хоёрдохи фактор — энэ проектын бии болоһон условинууд. «Арбан гурбанай» проект хадаа филиппинскэ делегадай хабаадалгатайгаар дурадхагдаа, СССР-эй делегациин толгойлогшо тэрэ делегадые американска албанай филиппинскэ генерал гэжэ нэрлэһэн байна. «Арбан гурбанай» проект Холбоото Штадуудта таарамжатай гэжэ энэнь гэршэлнэ. Филиппинскэ делегадай хабаадалгагүйгөөр 12 делегацинуудай табиһан резолюциин хоердохи проект болбол Холбоото Штадуудта хангалтатай һанагданагүй.

Гурбадахи фактор — үсэгэлдэр Англиин түлөөлэгшэ Янгерай, тэрэнэй һүүлээр США-гэй түлөөлэгшэ Остиной хэһэн богони болобошье олон удхатай ажаглалтанууд болоно.

Тэдэнэрэй һанаае нэн түрүүндэ юун зобооноб?

Корейскэ арадай байдал тэдэнийе багаар һонирхуулна. Дальна Восток дээрэхи эб найрамдалда ба аюулгүй байха ябадалда ушаруулагдаһан аюул заналта тэдээндэ хамаагүй. Кореядэ эсэргүү, Хитадта ба Азиин бусад арадуудта эсэргүү США-гэй агресси хэһэнһээ боложо, Дальна Восток дээрэ бии болоһон проблемэнүүд тэдэнийе һонирхуулнагүй.

Тэдэнэр гансахан юумэ хүсэнэ— хойто корейскэ сэрэгүүдтэ ба тэдээндэ туһалжа байгаа хитадай һайндуратанда сохигдоһоной һүүлээр ами абаха, өөһэдыгөө гуримтай болгохо арга боломжые американска ба английска сэрэгүүдтэ үгэхын тула Кореядэхи дайнай ябуулгануудые зогсоохые хүсэнэ гэжэ Малик харуулба.

Политическэ бусад асуудалнуудые шиидхэхэ һэдэлгэнүүдэй хэгдэхын урда тээ, дайнай ябуулгануудай зогсоогдохые американска делегат Остин эрибэ гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ һануулба. Эдэ факторнуудай элирээд байхада, корейскэ асуудалда США-гэй ба Англиин делегацинуудай иимээр хандаһан ябадалай тодороод байхада, дайнай ябуулгануудые зогсоохо тухай дурадхал хадаа дайнай ябуулгануудые саашадань хэхэ һамбаа абаха, өөрынгөө зэргэнүүдые гуримтай болгохо ба зэбсэгтэ интервенци үргэлжэлүүлхэ гэһэн билдагууша, далда нюуса хараалалга мүн гэжэ элирнэ.

Резолюциин проект зохёогшод —арабска оронуудай ба Азиин оронуудай түлөөлэгшэд иимэ хараа бодолтой байгаа гэжэ би һанаагүйб гэжэ Малик хэлэбэ. Гэбэшье, энэ резолюциин бии болоһон оршон байдал ба условинуудые хараада абахада, энэ резолюци хадаа Кореядэ зэбсэгтэ интервенци бэелүүлжэ байгаа США-гэй ба Англиин интересүүдые хараада абана.

Хэрбээ США-гэй делегаци ба энэ ороной правительство Кореядэхи ба Дальна Восток дээрэхи эб найрамдал тухай үнэхөөр бодожо байгаа һаа, Кореядэхи американска агрессие зогсоохо, Хитадта эсэргүү американска агресси зогсоохо, Дальна Восток дээрэхи американска агрессивнэ политика зогсоохо ябадалынь эб найрамдалай эгээн түрүүшын ба гол условинь болоно. Американска түлөөлэгшын мэдүүлгэһээ харахада, США-гэй зонхилхы нюурнууд иимэ бодолготой бэшэ байна.

Малик хадаа Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшые оруулалсаад гурбан нюурнуудһаа бүридэһэн группа байгуулха тухай «арбан гурбанай» резолюциин проект соо хэлэгдэһэн дурадхалай абтажа болохогүйе тэмдэглэбэ. Энээнэй урда тээ байһан тиимэ группанууд американска делегациин үгэ дууламгай зэбсэгынь боложо байгаа. Генеральна Ассамблея хүдэлмэреэ дүүргэжэ байна, тиимэһээ тус группа нэгэ һүни соо корейскэ бүхы проблемые шиидхээд, Ассамблейн мүнөөнэй сессидэ һайшаан дурадхалнуудые табижа үрдихэ юм гэжэ бодоходо гэнэн хонгор байна.

Корея тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаха ябадалһаа Хитадай арадай республикые зайлуулха гэһэн далда һанаашалга резолюциин проект соо харагдана гэжэ Малик комитедэй анхарал хандуулба. Хитадай хабаадалгагүйгөөр, 475-миллионно хитад арадай интересүүдые түлөөлһэн арадай Центральна правительствын хабаадалгагүйгөөр, Дальна Востогой проблемые шиидхэжэ болохо юм гэжэ мүнөө бодохонь тэнэг байхаһаа гадна, тон хоротой байна. Дальна Востогой ямаршье проблемэнүүд Хитадай хабаадалгагүйгөөр, энэ райондо Хитадай ажабайдалай гол интересүүдые хараада абангүйгөөр шиидхэгдэжэ болохогүй гэжэ Малик хэлэбэ.

Кореяһээ гадаадын бүхы сэрэгүүдые гаргахые ба өөрынгөө хуби заяан тухай асуудалые өөрөө шиидхэхэ арга боломжые корейскэ арадта олгохые хараалһан СССР-эй резолюциин проектые хүлеэн абалга хадаа Дальна Восток дээрэ эб найрамдалые ба аюулгүй байха ябадалые хангажа шадаха байна гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ тэмдэглээ.

СССР-эй делегаци Кореядэ Хитадай «зэбсэгтэ хүсэнүүд» интервенци хэһэн хэбэртэй асуудалые Ассамблейн зүблэхэ зүйлдэ англо-американска блогой оруулһанийе эгээн эхинһээнь абаад буруушааһан байгаа.

СССР-эй делегаци болбол Кореяын территори дээрэ гадаадын сэрэгүүдые үлөөхэ ба агрессие саашадань үргэлжэлүүлхэ гэһэн ямаршье резолюцийе буруушааха байна. Тиимэһээ, СССР-эй делегаци резолюциин зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа проектые буруушаажа голосовалха.

Францин түлөөлэгшэ Шовель «арбан гурбанай» резолюциин проектые дэмжэжэ үгэ хэлэһэн ба тэрэнэй түлөө голосовалхаб гэжэ мэдүүлһэн байна. США ба англо-американска блогто хабаадагшад корейскэ проблемые эбэй ёһоор шиидхэхэ ба Дальна Восток дээрэхи эб найрамдалда ушаруулагдаһан аюул зайлуулха бэшэ, харин Кореядэхи американска болон английска интервентнүүдтэ һамбаа үгэхэ бодолготой байна гэжэ элеэр мэдэрээд, Францин түлөөлэгшэ болбол «арбан гурбанай» резолюцяар хараалагдаһан группын зорилгонь корейскэ проблемын гансахан «сэрэгэй асуудалнуудаар» хизаарлагдаха ёһотой гэжэ мэдүүлбэ. Энэ группа хадаа «перемири» хэхэ сэрэгэй условинуудые зохёохо ёһотой

* * *

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 14. (ТАСС). Декабриин 13-ай үдэрэй заседани дээрэ Политическэ комитет 13 гүрэнүүдэй резолюциин проект зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлөө.

Польшын делегациин толгойлогшо С. Вербловский түрүүлэн үгэ хэлэбэ. Нэгэдэмэл Нацануудай сэрэгүүд гэжэ хуули бусаар нэрлэгдэһэн США-гэй сэрэгүүдэй амжалтатай ябажа байхада, Макартурай урагшаа ябажа ба урагшаа улам түргэнөөр ябахаб гэжэ үгээ үгэжэ байхада, Кореядэхи дай зогсоохо тухай асуудал Политическэ комитедтэ табигдаагүй һэн гэжэ тэрэ һануулба. Мүнөө американска сэрэгүүдэй сухарижа байхада, генерал Макартурай түсэбүүдэй эбдэрхэдэ, Кореядэ американска сэрэгүүдэй ба тэдэнэй туһамаршадай хүндэ байдалда орсод байхада, энэ асуудал Политическэ комитедэй зүблэхэ зүйлдэ табигдаба. Корейскэ Арадай армиин шанээр группировалагдажа, американска агрессорнүүдһээ корейскэ газар сүлөөлэн, хитадай һайндуратанай туһаламжатайгаар добтолгодо ороод байхада, энэ асуудал табигдаа гэжэ Вербловский тэмдэглэбэ. Тиин мүнөө американецууд ба тэдэнэй туһамаршад буу дуугаралгые дары зогсоохо хэрэгтэй гэжэ гангиналдана. Энээнийе бидэнэр һайн мэдэхэбди.

Дальна Восток дээрэхи конфликтнууд тушаа ехээр сошордоһон Азиин оронуудые бидэнэр һайн мэдэнэбди. Эдэ оронуудай заримаиинь һайн һанаатай байна. Гэбэшье, асуудал хадаа һанаанда бэшэ, харин эдэ гүрэнүүдэй баримталһан политическэ хараа бодолдо оршоно.

Кореяһээ бүхы гадаадын сэрэгүүдые гаргахые, мүн арадуудай бэеэ өөрөө тодорхойлгын ба ООН-эй Уставай принципүүдэй ёһоор корейскэ дотоодын асуудалнуудые шиидхэхэ эрхые корейскэ арадта өөһэдтэнь үгэхые хараалһан СССР-эй резолюци хадаа корейскэ асуудал шиидхэхэ эгээн зүб арга мүн гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Норвегиин, Филиппиныи, Канадын ба Египедэй делегадууд «арбан гурбанай» резолюцийе дэмжэбэ. Индиин, Бразилиин, Иеменэй, Голландиин ба Иранай делегадууд тэрэшэлэн энэ резолюцийе дэмжэбэ.

Чехословакиин түлөөлэгшэ Гайду 13 делегацинуудай резолюциин проектые буруушаажа, СССР-эй резолюциин проектые дэмжээ.

13 делегацинуудай резолюциин проект голосованида табигдаа. Тус проект олонхи 51 голосоор абтаа, буруушаажа 5 делегаци (СССР, УССР, БССР, Польша, Чехословаки) голосовалба, 1 делегаци (гоминдановец) һаналаа бариба.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республикын арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ХОЙТО КОРЕЯ, декабриин 15. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани декабриин 15-да иигэжэ мэдээсэбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд хитадай һайндуратантай хамта добтолго хэжэ үргэлжэлөө.

Центральна фронт дээрэ Ионьчхонь (Ренсен) райондо Арадай армиин частьнууд дайсанай батальонийе бүһэлэн абажа, бүрин усадхаа. Ашаанай 30 гаран автомашина ба бусад трофейнүүд абтаа.

Чхуньчжонь (Сюнсен) райондо Арадай армиин частьнууд дайсанай батальонийе бүһэлэн абажа, бүгэдыень усадхаа. Дайсанай 5-дахи пехотно дивизиин нэгэ полк тэрэшэлэн бүһэлэгдэжэ, мүнөө тэрэнийе усадхаха байлдаанууд ябуулагдажа байна.

Зүүн эрье дээрэ Арадай армиин частьнууд добтолго хэжэ үргэлжэлһөөр.

Декабриин 11-дэ Пхеньянай райондо Арадай армиин пехотно частьнууд дайсанай нэгэ самолёдые буудажа унагаагаа.

Вьетнамда францууздай диилдэһэя тухай американска журналистын мэдээсэл

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 14. (ТАСС). Французска колонизаторнууд Вьетнамда ехээр диилдэжэ байна. Арадай армиин түрилтэ доро тосхонуудые хойно хойноһоонь орхижо, французска сэрэгүүд бүхы буу зэбсэгээ хаяжа, угаа яаралтайгаар мэгдэн сухарина.

«Нью-Йорк Геральд трибюн» газетын ханойско корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, октябриин тэн хахадта Ланг-Сонһоо французска частьнууд сухарихадаа, тэдэнэр 2 дивизи зэбсэглэжэ хүрэхөөр сэрэгэй материалнуудые тэндэ орхижо ябаа гэжэ французска тагнуулай албанай офицернүүд мэдэрхэ баатай болоһон байгаа.

Английска хүн зоной ажабайдал улам муудана

ЛОНДОН, декабриин 14. (ТАСС). Үсэгэлдэр Англиин эдеэ хоолой министр Уэбб декабриин 31-һээ эхилээд недели соо мяха үгэхэ нормын багадхагдаха тухай соносхобо.

Мяха үгэлгын шэнэ нормо хадаа Англида хэзээ нэгэн сагта байһан нормонуудһаа хамагай бага байна гэжэ «Дэйли Уоркер» газетын корреспондент заана.

Мяха үгэлгын нормые хороогдоһон ябадалынь хүн зоной дунда ехэ зэбүүрхэл үүдхэхэ байха гэжэ корреспондент тэмдэглэнэ.

Сингапурта англиинхид малаецуудые буудана

ЛОНДОН, декабриин 13. (ТАСС). Сингапурһаа Рейтер агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, һүүлэй хоёр үдэр соо эндэ английска сэрэгүүдэй ба малаецуудай хоорондо ехэ тулалдаанууд болоо.

Английска колониальна засагаархид нютагай хуулинуудые бүдүүлигээр эбдэжэ, малайска һуурин хүн зон тушаа расова политика ябуулһан дээрэһээ эдэ событинууд болоо гэжэ Рейтер агентствын мэдээсэлһээ харагдана.

Эдэ тулалдаанай сэхэ шалтагааниинь голландска басаган байба. Тэрэ басаган дайнай үедэ гэнэтын ушараар Малайяда асарагдаһан ба эндэхи һуурин айлда хүмүүжүүлэгдэһэн байгаа. Малаецуудай дунда энэ басаганай һаяхан үзэгдэхэдэ, английска засагаархид тэрэ басаганийе үргэжэ абаһан малайка-эхэһээнь буляажа абаха ба Голланди руу эльгээхэ гэжэ шиидэбэ. Тэрэнийе хүсөөр барижа, Сингапур асараа, гэбэшье, тэрэнь Европо ошохоёо эрид арсажа, һургуулиин багша-залуу малаецда хадамда гараба. Сингапуртахи голландска генеральна консул басаганийе Голланди эльгээхэ гэжэ дурадхаба. Тиихэдээ, «европейскэ эхэнэр болбол үнгэтэ хүнэй һамган боложо шадахагүй» гэһэн расова шалтагаан дурсаба.

Город соо протестын демонстрацинууд болоо. Засагаархид английска сэрэгүүдые ба полицие дуудажа асарба. Нюдэ уһатуулагша газуудые полици хэдэн удаа хэрэглэһэн, мүн гранатанууд ба газтай бомбонуудые дэлбэлһэн байна. Солдадууд демонстрантнуудые буудаба. Хоёр үдэр соо 12 хүн алагдажа, 188 хүн шархатаа.

Город соогуур патрульнууд ябана, —30 броневигүүдтэй английска, гуркска ба малайска 4 батальон сэрэг энэ алба бэелүүлнэ.

Иволгын аймагай Буденныйн нэрэмжэтэ колхоз адуу мори үсхэбэрилхэ ... жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Тус колхозой эрхим морич... ВКП(б)-гэй гэшүүн А. Овчинников моридоо жэшээтэ һайнаар харууһал... байна. Зураг дээрэ: нүхэр А. Овчинников.

М. Минеевэй фото.

Эхэ-геройнуудта орденууд барюулагдаба

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр М. И. Чувьюров болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй умэнэһөө арба ба арбаһаа олон хүүгэдые түрэжэ хүмүүжүүлһэн эхэнүүдтэ «Эхэ-герой» гэжэ орден һаяхан барюулаа.

Улан-Удэ городой Пригороднэ районой гэрэй эзэн эхэнэр Лукерья Гавриловна Яковлева, Сэлэн... аймагай шахта поселогой ... эзэн эхэнэр Елена Яковлевна Кр... това, тус аймагай Тельманэй ...рэмжэтэ колхозой колхозни... Улита Ефимовна Архатова гэг... «Эхэ-герой» гэжэ орденуудаар ... СССР-эй Верховно Соведэй Пре...диумэй грамотануудаар шагнагд...һан байнад.

Н. Павлов.

Газетэ тараалгые эмхитэйгээр ябуул...

Яруунын аймагай Ульдиргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй дунда 1951 оной периодическа хэблэл захилга ехэ эмхитэйгээр үнгэргэгдэжэ байна. Райорганизатор нүхэр Ц. Базарсадуев колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэрийе үргэнөөр ябуулжа, газетэ журналнуудые захилгада бүхы колхознигуудые ... баадуулаа. Тиин, тус колхоздо ... тэһэн лимит гүйсэд дүүргэгдэ... байна.

Нүхэр Базарсадуев хэблэл т...рааха хүдэлмэрийе «айл бүхэнд... газетэ» гэһэн уряатайгаар, энэ ...рэгтэ колхозой эдэбхитэдые ...нөөр хабаадуулан ябуулна.

Үнэтэ шангууд үгтэбэ

Разнопромкооп гэжэ олзборилгын артелиин (түрүүлэгшэнь нүхэр Куделин, парторганизациин секретарь нүхэр Баранова) гэшүүд жэлэйнгээ түсэбые холо үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, 175 мянган түхэригэй үргэн хэрэглэлэй эд бараа шэнэ жэл хүрэтэр нэмэжэ үйлэдбэрилхөөр шиидэнхэй.

Мүн ликёро-архиин заводой (директорынь нүхэр Ковтун, парторганизациин секретарь нүхэр Оловянников) хүдэлмэришэд, инженер... техническэ хүдэлмэрилэгшэд ...лэйнгээ программые дүүргэхэ ...раа, 1700 мянган түхэригэй ...дукци түсэбһөө гадуур бүтээн, ...тагай Соведүүдтэ һунгаха һунга...тануудай үдэрые угтаба.

Социалистическэ мүрысөөндэ ...рүүлһэн стахановецууд дирекци...гээ зүгһөө үнэтэ шангуудые аб...

И. Новиков.

Малаа дулаан байраар хангана

Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз Мухаршэбэрэй аймаг соо малажалай талаар томохон колхозуудай нэгэн мүн.

Эндэхи колхознигууд үхэр малаа дулаан байраар хангахын тулада ехэхэн оролдолго гаргана. Гансахан энэ жэл колхозой барилгашадай бригада 300—300 толгой үхэрэй байха хоёр дулаан дал, га... 2 байра, шубуунай ба бусад ... хэдэн малай байрануудые бари... байна.

И. Нимаев.

Харюусалгатай редактор... орлогшо Ц. Б. БУДАЕ...

Канадада һунгагшадай эдэбхигүй байдал

ОТТАВА, декабриин 14. (ТАСС). Канадын хэдэ хэдэн городуудта боложо байгаа муниципальна һунгалтануудай үедэ һунгагшад тон эдэбхигүй байна, һунгалтын дүнгүүдые оройдоошье һонирхоногүй. Декабриин 11-дэ Монреал городой мэрые һунгаха һунгалтануудта список соо оруулагдаһан һунгагшадай миил 30 процентнь хабаадаба.

Энэ городто хүн зоной ургажа байбашье, һунгалтада хабаадагшадай тоо жэлһээ жэлдэ үсөөрнэ. Хэрбээ 1944 ондо һунгалтада 111 мянган хүн хабаадаа һаа, энэ жэлдэ һунгалтада оройдоо 85 мянган хүн хабаадаа, теэд энэ городто миллион үлүүтэй хүн һуудаг байна. Голосованиин үедэ мэхэ гохын арга хэрэглэһэн олон тоото баримтануудые хэблэл тэмдэглэнэ.

Оттавада һая боложо үнгэрһэн муниципальна һунгалтануудта һунгагшадай 60 шахуу процентнь хабаадаа, энээнийе хэблэл хадаа «һунгуулиин кампаниин ехэ амжалта» гэжэ сэгнэһэн байна.

Норвежскэ парламент онсо яаралтай хуулинуудые баталаа

ОСЛО, декабриин 14. (ТАСС). Үсэгэлдэр Лагтинг (Норвежскэ парламентын дээдэ палата) правительствын онсо яаралтай хуулиин проектнүүдые баталаа. Официальна баталалгын ёһоор, эдэ хуулинууд ороной «сэрэгэй бэлэн байха ябадал» шангадхаха хэрэгтэ шэглүүлэгдэнэ, үнэн хэрэг дээрээ эдэ хуулинууд болбол ажалшадай эгээл элементарна эрхэнүүдые усадхаха, забастовконуудые хорихо, засагаархидай һаналда таарахагүй ном хэблэлые хорихо, суглаанууд, митингнүүд, демонстрацинуудые хорихо зорилготой байна. Буһалгаа, забастовконууд гэхэ мэтые хэхэ гэжэ уряалһан гү, али идхаһан хүн наһан соогоо түрмэдэ хаагдаха ба саазалан алагдаха хүрэтэрөө хэһээгдэхэ байна гэжэ правительствын хуулиин проект соо хэлэгдэнэ.

Сэрэгэй галзууран аашалалтые шангадхахада, ажалшад хадаа өөрынгөө һүүлшын эрхэ сүлөөнүүдэй усадхагдахые үгэ дуугүйгөөр зүбшөөхэ байха гэжэ норвежскэ правительство тухайлһан байгаа. Гэбэшье хархис хуулиин проектнүүдтэ эсэргүү протестнүүд бүхы орон дотор боложо байна.

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

«Прогресс» кинотеатрта — «Мусоргский» (4, 6, 8, 10 ба 11,30 часуудта). Хүүгэдтэ: «Гансаардаһан парус сайбалзана» (12 ба 2 часуудта).

«Эрдэм» гэжэ кинотеатр... «Агуу ехэ хүсэн» (3, 5, 7, 9 час...та). Хүүгэдтэ: «Чапаев» (11 ... часуудта).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора 7-85. отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта—4 52, сельскохозяйственного и про...мышленности—6,84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—02452. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.00...